

DEL 2: Plan mot diskriminering och kränkande behandling lå 22/23

***Alla kan, alla vill, alla behövs. Tillsammans gör vi
Vendelsöalmsskolans elever till vinnare av framtiden!***

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

Främjande insatser**3**

A. Främjande likabehandlingsarbete i anpassad grundskola

B. Främjande likabehandlingsarbete på fritidshemmet

4

C. Grundskolans främjande likabehandlingsarbete kring värdegrund

5

D. Främjande arbete kring trygghet och studiero på fritidshem och i grundskolan

7**Förebyggande åtgärder****8**A. Att skapa trygghet och motverka alla former av kränkningar/
diskriminering under elevernas rasterB. Att skapa trygghet och motverka alla former av kränkningar/
diskriminering i olika korridorer**10**C. Att skapa trygghet och förebygga diskriminering och
kränkande behandling i omklädningsrummet vid idrott**11**

D. Att motverka alla former av verbala kränkningar

12

E. Att förebygga och synliggöra traditionsbundna könsnormer

13

Främjande insatser

Främjande arbete syftar till att förstärka respekten för allas lika värde, omfattar alla diskrimineringsgrunderna, riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning, samt är en naturlig del i det vardagliga arbetet (Skolverket).

Områden som direkt och/eller indirekt berörs av de nedanstående insatserna: Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Dessa främjande insatser gäller såväl den anpassade grundskolan, grundskolan som fritidshemmet. De främjande insatser som särskilt riktas mot den anpassade grundskolan eller fritidshemmet återges under egen rubrik.

Mål och uppföljning: Målet för Vendelsömalmskolan – den anpassade grundskolan, fritidshemmet och grundskolan - är likabehandling av varje elev och nolltolerans mot all form av kränkande behandling såväl mellan elever, mellan elever och personal som mellan personal. Alla ska bemötas utifrån att de har lika värde och alla ska känna sig trygga och bli sedda varje dag.

Uppföljning sker dels kontinuerligt i klassen/på fritidshemmet och i kommunikation med elevernas vårdnadshavare dels genom en kommungemensam skolenkät eller via elevernas deltagande i skolans egen trygghetsenkätsundersökning (fritidshem/grundskola).

A. Främjande likabehandlingsarbete i anpassad grundskola (f.d. grundsärskola)

Insats: Det främjande arbetet i den anpassade grundskolan syftar till att göra hela skolsituationen inkl. undervisningen förutsägbar för eleverna samtidigt som stor fokus läggs på insatser på individnivå, eftersom eleverna kan ha svårt att ta till sig gruppinriktade insatser.

1. Lugn och strukturerad skolmiljö (klassrumsmiljö, matsalsmiljö, etc.)

Lugn och strukturerad skolmiljö underlättar för eleven att orientera sig och fokusera på det väsentliga. Detta kan åstadkommas genom fasta platser i både klassrum och matsal men även att ha mer tydligt styrda raster med olika aktiviteter.

- *Fasta rutiner:* Skolans vardag planeras utifrån fasta återkommande rutiner i syfte att skapa förutsägbarhet, trygghet och studiero. Elever kan utifrån sin förmåga vara delaktiga i denna planering. Ansvarig: Personal i anpassad grundskola
- *Första lunchtid med personalen i matsalen:* Elever som läser ämnesområden äter i matsalen innan andra elever kommer dit i syfte att skapa en lugn matsalssituation utan onödiga störningsmoment. Personal äter tillsammans med sina elever för att stötta det sociala samspelet mellan eleverna och för att skapa trygghet i situationen. Ansvarig: Personal i anpassad grundskola
- *Förutsägbar och individuellt styrd undervisning:* Lärare ska i möjligaste mån utgå från den enskilda elevens styrkor, förmågor och intressen i syfte att stärka elevernas utvecklingsmöjligheter. Ansvarig: Lärare i anpassad grundskola

2. Ordnings-/trivselregler i anpassad grundskola

Personalen i den anpassade grundskolan ska tillsammans med sina elever komma överens om enkla regler som gäller i klassrummet, i matsalen, etc. Eleverna deltar i upprättande av regler utifrån sin förmåga. Att reglerna följs konsekvent är en förutsättning för att eleverna kan ta till sig dem. Ansvarig: Personal i anpassad grundskola

3. Individanpassad träning av att tolka sociala koder och styra beteenden

Daglig individanpassad träning av hur man läser av sociala koder och hur man ska bete sig i olika situationer. Ansvarig: Personal i anpassad grundskola

4. Ett nära samarbete mellan personal och elevernas vårdnadshavare

Personalen i anpassad grundskola ska ha ett nära samarbete med elevernas vårdnadshavare i syfte att skapa en trygg och bra lärandesituation för eleven. Samarbetet är viktigt eftersom eleverna kan ha svårt att själv berätta om händelser i skolan och hemmet, eller att uttrycka egna önskemål i olika situationer. Ansvarig: Personal i anpassad grundskola

B. Främjande likabehandlingsarbete på fritidshemmet

Insats: Det främjande arbetet syftar till att ge eleverna en trygg och meningsfull fritid på fritidshemmet.

1. Samling som anger strukturen för dagen (Åk F-3)

Fritidspersonal går in i klassrummet strax innan avslut på skoldagen. De kontrollerar närvaron, går igenom planerad verksamhet för dagen med eleverna och går sedan ut med eleverna.

Ansvarig: Fritidspersonal på aktuell avdelning

2. Elevdelaktighet genom fritidsråd och förslagslåda på avdelning

Ca en gång i månaden har eleverna på varje avdelning fritidsråd, där elever får under handledning av personal samtala om vad som har fungerat bra och vad som ska utvecklas på fritidshem. I samband med fritidsråd diskuteras också elevernas förslag, som de lämnat i sin förslagslåda. Ansvarig: Fritidspersonal på aktuell avdelning

3. Kontinuerlig träning av socialt samspel

Pedagoger planerar och genomför olika typer av samlingsövningar, trygghetsövningar och lekar, som ger barnen möjlighet till att träna socialt samspel med varandra och lära sig vilka regler som gäller i olika sociala situationer.

Avdelningsövergripande aktiviteter, där elever i olika åldrar deltar, genomförs några gånger i veckan. Exempel: Rörelsedag och fredagsfys. Ansvarig: Fritidspersonal

4. Trivselregler på fritidshemmet

Eleverna på fritidshem följer samma trivselregler, som de har tagit fram med lärarna i klassrummet. Ansvarig: Fritidspersonal

5. Tydligt årshjul och veckoplanering som utgår från kommungemensamma planeringsmallar

Undervisningen på fritidshem utgår från Lgr22 och dess innehåll specificeras genom ett tydligt årshjul med olika temaområden som varje avdelning ska arbeta med under en bestämd period. Pedagoger gör en veckoplanering av utbildningen/undervisningen på fritidshemmet och kommunicera det till eleverna. Både det tydliga årshjulet och veckoplaneringen ger struktur för verksamheten och känsla av förutsägbarhet, vilket förväntas skapa trygghet och därigenom främja likabehandling av alla fritidselever. Alla aktiviteter planeras, genomförs och utvärderas genom den kommungemensamma planeringsmallen. Ansvarig: All fritidspersonal

C. Grundskolans främjande likabehandlingsarbete

Insats: Det främjande arbetet på Vendelsömalmskolan syftar till att förstärka respekten för allas lika värde och riktas därmed mot alla som finns på skolan. Vi vill främja likabehandling genom att i det vardagliga arbetet kontinuerligt arbeta med Vendelsömalmskolans värdegrund och ha skolans vision ”*Alla kan, alla vill, alla behövs. Tillsammans gör vi Vendelsömalmskolans elever till vinnare av framtiden!*” som gemensam ledstjärna. Genom detta arbete syftar vi till att hitta och stärka positiva förutsättningarna för att alla elever ska ha lika rättigheter och förutsättningar på vår skola.

Alla elever och all personal som finns på Vendelsömalmskolan ska känna till symbolen Fyrklöver och ska kunna återge skolans vision samt värdegrund som bygger på fyra ledord: kunskap, trygghet, glädje och samarbete. Alla elever och all personal ska också kunna diskutera och i handling tillämpa skolans värdegrund i olika situationer under hela skoldagen.

Utifrån denna värdegrund arbetar vi på Vendelsömalmskolan målinriktat, främjande och aktivt för likabehandling av alla och mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i det vardagliga arbetet.

C.1. Främjande likabehandlingsarbete kring skolans värdegrund består av:

1. Information

Information om Vendelsömalmskolans värdegrund och denna *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* ska ges till elever, föräldrar och personal under höstterminen. Information ska ges muntligt och/eller skriftligt. Fördjupad information om skolans värdegrund ska ges i samband med mottagande av nya elever och deras föräldrar samt vid introduktion av nyanställda.

Information ska även ges till elever, föräldrar och personal om mångfalden av elever på skolan och om skolans olika verksamhetsformer; grundskola F-9, lärstudio för elever i svårigheter och anpassad grundskola. Det ska särskilt betonas att dessa verksamhetsformer är en helt integrerad del av skolan och betraktas som berikande för skolan. Alla elever oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning är en del av Vendelsömalmskolans identitet och ska visas respekt.

Specifik information om det ovanstående ska ges i samband med klassråd, elevråd och digitalt i Unikum till vårdnadshavarna under höstterminen 2022.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling lå 2022/2023 ska finnas lättillgänglig, tillsammans med andra dokument om skolan på skolans hemsida. Ansvarig: Skolledning.

2. Undervisning inkl. reflekterande samtal/diskussioner utifrån kap. 1–2 i Lgr22

Vi på Vendelsömalmskolan anser att den information som når elever kontinuerligt i den dagliga verksamheten har stor betydelse och påverkan. Diskussioner och arbete kring värdegrund och demokrati ska därmed fortlöpande integreras i den dagliga verksamheten och undervisningen på skolan. Denna diskussion bör hållas levande och aktuell. Som hjälp i detta arbete finns t.ex.

- *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (LGR22)*: Undervisning ska kopplas till Lgr22:s mål om alla människors lika värde och skolans demokratiska värderingar samt utgå från tillämpliga kunskapskrav för de olika årskurserna. Ansvarig: Undervisande lärare.
- *Intagande av normkritiskt och demokratiskt perspektiv* i samtal i allmänhet samt i samtal kring ”allas lika värde” och ”allas rätt till egen identitet” i synnerhet. Ansvarig: All personal på skolan.
- *Begreppsdiskussioner*: Lärarna har fördjupade diskussioner kring de olika diskrimineringsgrunderna samt begreppen kränkande behandling, trakasserier och mobbing med varandra och därefter med sina elever. Ansvarig: Skolledning och lärarna.
- **Skolgemensamma aktiviteter med åldersblandade/åldershomogena grupper**
- *Fyrklöverdag* med aktiviteter som utgår från skolans värdegrund (åk F-3). Ansvarig: Lärare i åk F-3.
- *Uppstartsdagar* med teambildande och trygghetsskapande aktiviteter (åk 4–9). Ansvarig: Lärare i åk 4–9.
- *Friluftsdagar/Idrottsdagar* vid olika tillfällen under läsåret. Ansvarig: Idrottslärare
- *Årskursövergripande fadderverksamhet* (åk F-7). Ansvarig: Lärare i åk F-7.

3. Stadiegemensamma ordningsregler och klassens trivselregler

Vendelsömalmskolan har regler som dels omfattar varje stadium/enhet och som dels omfattar varje klass utifrån dess specifika behov. Dessa regler finns för att tydliggöra planen och verka för trygghet och trivsel. Trivsel- och ordningsreglerna revideras tillsammans med elever och personal minst en gång per läsår. Ansvarig: Rektor och lärare.

Datum när det ska vara klart: Vendelsömalmskolans främjande arbete sker kontinuerligt.

C.2. Främjande likabehandlingsarbete kring kön och könsidentitet består av:

1. Vendelsömalmskolans genusgrupp

Genusgruppen syftar att beakta genusfrågor genom uppföljning av trygghetsenkäter, kränkingsärenden och skolfrånvaro. Gruppen driver och pekar på utvecklingsområden och föreslår och utformar insatser. Ansvarig: Rektor och genusgrupp

2. Arbete med Machofabriken

Klasser i åk 4–9 arbetar systematiskt med Machofabriken, som är ett interaktivt redskap för jämställdhetsarbete. Detta redskap anpassas utifrån elevernas ålder och behov.

Denna insats syftar till att introducera ett genusperspektiv i klasserna så att elever kan få förståelse för hur normer för manlighet/kvinnlighet påverkar dem i sin vardag. Elever får även reflektera kring ämnen så som vänskap och relationer, sexuella trakasserier, samtycke, våld och ungas utsatthet på nätet. Ansvarig: Lärare i åk 4–9.

3. Plan för skolans arbete med studie- och yrkesvägledning (SYV-plan)

Vi har uppmärksammat att flera högstadieelever väljer ganska traditionsenligt sina fortsatta studier i gymnasiet. När väl eleverna går på högstadiet så har de hunnit i mångt och mycket befästa sina tankar vad som är möjligt för dem att studera och arbeta med i framtiden.

Genom att särskilt lägga fokus på SYV-arbete inom de lägre skolåren och definiera detta arbete i SYV-planen tror vi att vi kan påverka elevers syn på vad de kan arbeta med i vuxenåldern. Denna insats främjar också skolans kompensatoriska uppdrag.

SYV-plan syftar till att synliggöra till eleverna att alla elever kan studera och arbeta med det de vill oavsett kön. Ansvarig: Skolledning och studie- och yrkesvägledare.

D. Främjande arbete kring trygghet och studiero på fritidshem och i grundskolan

Mål och uppföljning: Eleverna på Vendelsömalmskolan ska känna att de har vuxna som de kan lita på och som de kan vända sig till när de behöver hjälp/stöd, t.ex. om de har blivit kränkta.

Eleverna ska känna sig trygga under hela sin skoldag på skolan.

Insats: Vendelsömalmskolans åtgärder för att främja alla elevers lika rättigheter till trygghet och studiero utgår från tillgänglighets- och samarbetsprincipen och av vikten att skapa tydliga rutiner och ramar för klassens/skolans arbete.

1. Stadietegemensamma rutiner för elevernas skoldag

Vendelsömalmskolan har stadietegemensamma rutiner för elevernas skoldag i syfte att skapa förutsägbarhet för alla elever och därmed förebygga otrygghet samt bristande studiero. Ansvarig: Alla lärare/Skolledning.

2. Tydliggörande av trygghetsteamets rutiner

Trygghetsteamet informerar varje klass och tydliggör för eleverna hur skolans rutiner ser ut om någon blir diskriminerad, kränkt eller trakasserad. Eleverna ska veta vad/hur de ska göra om de eller någon som de känner blir utsatt på något sätt samt vilka vuxna som ingår i trygghetsteamet.

Skolledningen/Trygghetsteamet informerar och tydliggör rutinerna för personalen. Ansvarig: Skolledning och trygghetsteamet.

3. Tillgänglig skolkurator, studie- och yrkesvägledare och skolsköterska

Såväl skolkurator, studie- och yrkesvägledare som skolsköterska har bestämda mottagningstider. (Se tiderna på hemsidan). Ansvarig: Skolkurator, studie- och yrkesvägledare och skolsköterska.

4. Bemannat elevcafé för åk 6–9

Elevcafé för åk 6–9 finns i bottenvåningen i A-huset d.v.s. i högstadiebyggnaden. I caféet finns också materialutlåning till elevernas rastaktiviteter. Caféet bemannas av en cafévärd och är i möjligaste mån öppen under elevernas skoldag. Där kan eleverna umgås och fika under vuxen närvaro. Cafévärden är relationskapande och bidrar till elevernas trygghet på högstadiet.

Ansvarig: Skolledningen och cafévärd.

5. Fadderverksamhet mellan elever i de olika årskurserna

Årskursövergripande faddersystem som inbegriper de flesta årskurser enligt följande:

- Åk 2 är faddrar för elever i förskoleklass.
- Åk 3 är faddrar för elever i åk 1.
- Åk 4 är faddrar för elever i åk 2.
- Åk 5 är faddrar för elever i åk 3.
- Åk 6 är faddrar för elever i åk 4.
- Åk 7 är faddrar för elever i åk 5.

Lärare i de berörda årskurserna väljer själv minst en fadderaktivitet per termin i syfte att eleverna ska lära känna varandra och känna större trygghet med andra elever. Ansvarig: Berörda lärare.

Datum när det ska vara klart: Pågående arbete.

Förebyggande åtgärder

Förebyggande arbete syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer (Skolverket).

Områden som direkt eller indirekt berörs av nedanstående åtgärder: Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Dessa förebyggande insatser gäller antingen direkt eller indirekt såväl den anpassade grundskolan som fritidshemmet. Vissa förebyggande insatser som har särskild betydelse för den anpassade grundskolan eller fritidshemmet anges under egen rubrik.

A. Att skapa trygghet och motverka alla former av kränkningar/diskriminering under elevernas raster

Mål: Att skapa trygghet och avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling gentemot elever och mellan olika elever under deras raster.

Att eleverna ska kunna känna sig trygga under sina raster.

Anpassad grundskola:

1. Medföljande personal på rasten

Personal från anpassad grundskola är alltid närvarande vid raster. Om eleverna väljer att gå i väg så vet de alltid var de kan hitta elevassistenterna. Ansvarig: Elevassistenter vid anpassad grundskola.

Fritidshemmet:

1. Tillsynsansvarig fritidspersonal utomhus

Eleverna på fritidshemmet har i stället för raster olika aktiviteter utomhus. Det ska alltid finnas personal som har tillsyn över de elever som vistas utomhus. Denna tillsyn utformas på olika sätt utifrån elevernas ålder. Eleverna ska veta vem de ska vända sig till när de behöver hjälp.

Ansvarig: All fritidspersonal

2. Avdelningsövergripande aktiviteter på fritidshem

Eleverna på fritidshem får delta i olika avdelningsövergripande aktiviteter, där elever från olika avdelningar träffas i blandade grupper och får även träffa fritidspersonal från andra avdelningar. Vi tror att när elever och personal möts i gemensamma aktiviteter och lär på det sättet känna varandra, så blir eleverna mer trygga med både varandra och personalen. Ansvarig: All fritidspersonal

Grundskolan:

1. Rastvärdar/-vakter och förtydligande av gränserna för rastområde

På Vendelsömalmskolan finns ett s.k. rastvärds-/rastvaktssystem. Detta system har formats utifrån de aktuella enheternas behov.

Lågstadiets skolgård har delats i olika områden med var sin ansvarig rastvärd. Inga byten av rastvärdspersonal sker under kortrasten (09.30-09.50) och långrasten (11.00-11.50) utan samma personal rastvärdar under hela rasten.

I möjligaste mån schemaläggs också mellanstadieelevernas raster så att de kan ha gemensam kortrast så att de kan gå ut på rast i stället att vistas i korridoren i G-huset. Alla lärare hjälps åt att be eleverna gå ut på sina längre raster. Inom 7–9-enheten finns det schemalagda rastvärdar i högstadiebyggnaden.

Vendelsömalmskolors rastvärdar bidrar genom sin närvaro på skolgården och inomhus till trygghet och trivsel. Personalen kan både genom sin närvaro och genom sitt direkta ingripande vid situationer förebygga konflikter inkl. kränkningar mellan elever.

Vendelsömalmskolors skolgård är stor och andra utevistelseområden – så som fotbollsplanen och utegymmet – finns i anslutningen till skolgården. I början av varje termin ska lärarna tydliggöra gränserna för skolans område för sina elever. Detta är viktigt, eftersom skolan endast har rastvärdar inom dessa områden. Vid behov kan elevernas rastområde komma att begränsas för vissa årskurser. Ansvarig: Skolledning och personal.

Datum när det ska vara klart: Rastvärdssystemet i höstterminens början och uppföljning kontinuerligt under läsåret.

2. Organiserade och oorganiserade aktiviteter på raster i åk 1–3

Under elevernas raster erbjuds personalledda organiserade aktiviteter. De elever som vill hellre sysselsätta sig själva kan hämta material från utlåningsboden där ansvariga elever sköter utlåningen. Ansvarig: Lågstadiepersonal.

B. Att skapa trygghet och motverka alla former av kränkningar/ diskriminering i olika korridorer

Mål: Att skapa trygghet och avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling gentemot elever och mellan olika elever när de rör sig i olika korridorer

Att eleverna ska kunna känna sig trygga när de vistas i och/eller passerar genom olika korridorer.

1. Korridoren i högstadiet

- *Medföljande personal* i åk F-3: Elever i åk F-3 har alltid med sig medföljande personal om/när de behöver vistas i högstadiekorridoren.
- *Schemalagda rastvärdar:* Högstadiepersonal har ett rastvärdsschema som säkerställer tillsynen av elever som vistas i korridoren under delar av skoldagen.
- *Kameraövervakning:* Det finns kameraövervakning av högstadiets korridorer.
Ansvarig: Berörd personal och skolledning

2. Korridoren inkl. entrén i G-huset/mellanstadiebyggnaden

- *Lärare påminner elever att gå ut på rast:* Elever ska endast vistas i korridorer när de går till/från klassrummet. Vid raster påminner lärare eleverna att gå ut och hjälps åt så att elever gör det de säger. Ansvarig: Lärare i G-huset.
- *Kameraövervakning:* Det finns kameraövervakning av G-husets korridorer.
Ansvarig: Berörd personal och skolledning

3. Korridoren i B-huset där musik-, bild- och slöjdsalar finns

"Väntrum" utomhus: Elever som ska ha lektioner i bild-, musik-, hemkunskaps- och slöjdsal ombeds att vänta utanför B-huset tills lektionen börjar. Mentorerna informerar sina elever om beslutet och att anledningen till det är att förebygga otrygghet i B-husets korridorer. Prest-lärare påminner elever om detta vid behov.
Ansvarig: Mentorerna och prest-lärare

C. Att förebygga diskriminering och kränkande behandling i omklädningsrummet vid idrott

Mål: Att varje elev oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och ålder känner sig trygg och respekterad i och kring omklädningsrummet

Anpassad grundskola

Ett av riskområden för anpassad grundskola är omklädningsituationerna före och efter idrotten. Beroende på vilken del av den anpassade grundskolan det rör sig om så byter ena gruppen om och duschar i sina egna lokaler men den andra gruppen i vanliga omklädningsrummet.

Åtgärder:

1. Bemanning av omklädningsrum

- *Elever som läser ämnesområden:* Beroende på om det finns elever från övriga skolan i idrottens omklädningsrum så byter /duschar elever om i sina egna lokaler. Kvinnlig personal i flickornas omklädningsrum och manlig i pojkarnas omklädningsrum. Ansvarig: Personal i anpassad grundskola.
- *Elever som läser ämnen:* Personal i flickornas omklädningsrum. Ansvarig: Personal i anpassad grundskola.

2. Samtal om sexualitet och vad som är OK och inte OK

- Personalen har förebyggande samtal gällande sexualitet med eleverna i syfte att eleverna ska förstå vad som är OK och inte OK och att man måste kunna acceptera ett nej.
- Eleverna är p.g.a. sitt funktionshinder särskilt utsatta i omklädningsrummet och behöver vuxenstöd för att hantera situationen, inte minst p.g.a. att det kan finnas risk för sexuella kränkningar elever emellan eftersom de inte alltid agerar medvetet. Ansvarig: Personal i anpassad grundskola.

Grundskolan inkl. fritidshemmet

1. Närvarande personal i omklädningsrummet (F-3) och i anslutning till omklädningsrummet (åk 4–9)

Minst en personal ska närvara i omklädningsrum och/eller intilliggande omklädningsrum när en klass i åk F-3 finns där d.v.s. före och efter idrottslektionen och tills idrottsläraren tar över.

Medföljande personal förebygger kränkningar och bidrar till trygghet hos yngre elever som kan känna sig utsatta såväl när de duschar som vid av- och påklädningsituationen.

Det ska alltid finnas en vuxen som eleverna i åk 4–9 kan vända sig till vid behov i anslutningen till omklädningsrummen Ansvarig: Skolledning, personal vid resp. klass och idrottslärare.

2. Möjlighet att förbjuda mobiler i omklädningsrummet diskuteras och utreds

Skolan ska se över möjligheten att eleverna får lämna sina mobiltelefoner i sina skåp alt. ett mobilskåp vid idrottshall.

Elevrådet inbjuds för att prata om telefoners vara eller inte vara i omklädningsrummet.

Ansvarig: Skolledning och ledare för elevrådet

D. Att motverka alla former av verbala kränkningar

Mål: Att varje elev oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och ålder blir bemött på ett respektfullt sätt i sin verbala kommunikation med andra elever.

Anpassad grundskola

1. Individuellt arbete gällande verbala/icke verbala kränkningar

I den anpassade grundskolan sker det mesta av arbetet på individnivå och utifrån vad eleverna förstår. Flera elever saknar verbalt språk medan andra elever kan uttrycka sig verbalt. Elever i båda grupperna – de som läser ämnesområden och de som läser ämnen - bemöts individuellt.

Mycket arbete läggs ned för att hitta fungerande verbala/icke verbala sätt att kommunicera med eleverna. I de fall verbal kommunikation fungerar samtalar personal med eleverna om hur eleverna ska vara mot varandra. I andra fall kan ignorering av olämpligt beteende förebygga detsamma. Allt är individuellt. Ansvarig: All personal i anpassad grundskola.

Grundskolan inkl. fritidshemmet

Fritidshemmet (åk F-3)

1. Alternativa verktyg för känslouttryck och positiv feedback

Elever har behov av att kunna sätta ord på sina känslor. I stället för att de ska använda kränkande ord gentemot varandra, när de blir ledsna, arga eller frustrerade, ska de ges andra verktyg att uttrycka sina känslor. Sådana verktyg kan vara exempelvis: Jag-påståenden, alternativa icke kränkande ord, etc. Personalen ger eleverna positiv feedback, när de uttrycker sina känslor på ett trevligt sätt. Ansvarig: All personal på fritidshem

Grundskolan åk F-3

1. Kontinuerligt arbete med skolans värdegrund

Lärarna i åk F-3 inkluderar arbete med skolans värdegrund i sin undervisning i syfte att förstärka eleverna och ge dem verktyg för att kunna använda upplyftande ord i stället för kränkande ord gentemot både elever och vuxna. Symbolen för skolans värdegrund *Fyrklövern* med sina fyra värdeord (kunskap, trygghet, samarbete, glädje) finns upphängt i varje klassrum och kan då dagligen hänvisas till i olika situationer. Ansvarig: Lärare i åk F-3 **3**

Grundskolan åk 4–9

I syfte att förebygga verbala kränkningar mellan eleverna använder lärarna följande åtgärder:

1. Konkret arbete med ord

I samtal med elever bryts de ord som används ned, så att elever förstår vad orden betyder. Ansvarig: Lärare i åk 4–9.

2. Samtal om lagar/föreskrifter som berör kränkningar

För att betona vikten av hur ord används informeras eleverna om de lagar som finns inom området, på ett åldersadekvat sätt. Ansvarig: Lärare i åk 4–9.

3. Rollspel/Forumspel/Fyrahörnsövningar/Olika Case med skrivövningar

Alla de ovanstående åtgärderna syftar till att betona ”Fair play till alla” och att i samtal/spel får konkret ta ställning mot verbala kränkningar. Ansvarig: Lärare i åk 4–9.

4. Arbete med Machofabriken i åk 4–9

Se mer under nästa rubrik.

E. Att förebygga och synliggöra traditionsbundna könsnormer

Mål: Att varje elev oavsett kön blir varse om vilka traditionsbundna könsnormer gällande vad som kvinnligt/manligt finns i samhället samt hur dessa normer påverkar var och ens val, bemötande och agerande i livet.

Att varje elev förstår att de har rätt att studera och arbeta med det de själva vill samt att de kan själv påverka att de uppnår sina egna mål.

Insats: Vendelsömalmskolorns åtgärder för att förebygga och synliggöra traditionsbundna könsnormer utgår dels från skolans kompensatoriska uppdrag, dels från alla elevers lika rättigheter till bra utbildning och arbete.

1. Plan för skolans arbete med studie- och yrkesvägledning (SYV-plan)

Vi har uppmärksammat att flera högstadieelever väljer ganska traditionsenligt sina fortsatta studier i gymnasiet. När väl eleverna går på högstadiet så har de hunnit i mångt och mycket befästa sina tankar vad som är möjligt för dem att studera och arbeta med i framtiden.

Genom att särskilt lägga fokus på SYV-arbete inom de lägre skolåren och definiera detta arbete i SYV-planen tror vi att vi kan påverka elevers syn på vad de kan arbeta med i vuxenåldern. Denna insats främjar också skolans kompensatoriska uppdrag.

SYV-plan syftar till att synliggöra till eleverna att alla elever kan studera och arbeta med det de vill oavsett kön. Ansvarig: Skolledning och studie- och yrkesvägledare.

2. Arbete med Machofabriken

Klasser i åk 4–9 arbetar systematiskt med Machofabriken, som är ett interaktivt redskap för jämställdhetsarbete. Detta redskap anpassas utifrån elevernas ålder och behov.

Denna insats syftar till att introducera ett genusperspektiv i klasserna så att elever kan få förståelse för hur normer för manlighet/kvinnlighet påverkar dem i sin vardag. Elever får även reflektera kring ämnen så som vänskap och relationer, sexuella trakasserier, samtycke, våld och ungas utsatthet på nätet. Ansvarig: Lärare i åk 4–9

*Alla kan, alla vill, alla behövs. Tillsammans gör vi
Vendelsöalmsskolans elever till vinnare av framtiden!*

